

Perucho, Orpí i els estranys

Jordi Puntí / El periódico

¿Com es mesura la posteritat d'un escriptor? ¿Per què alguns autors es van esvaint del record, un cop morts? A vegades penso en **Joan Perucho**, per exemple, mort el 2003, amb una obra juganera i extensa, que sempre es pot redescobrir. El 2010 es van reeditar 'Les històries naturals' i fa poc m'ha semblat detectar un pòsit del seu univers literari en dos autors joves. No dic que sigui una influència directa, però sí que comparteixen amb Perucho la voluntat d'explicar un món llunyà en el temps, però viu en el nostre imaginari, i fer-ho amb un estil elaborat (és a dir, tot el contrari que la majoria de novel·les històriques).

El primer cas és la novel·la 'Aventures i desventures de l'insòlit i admirable Joan Orpí, conquistador i cofundador de la Nova Catalunya', de **Max Besora** (Males Herbes).

Basada

en les peripècies d'un personatge real –aquest **Joan Orpí** que era mariner i explorador, fundador de la ciutat de Barcelona, a Veneçuela–, Max Besora juga amb les convencions del gènere d'aventures, amb aparicions del 'Quixot' o manlleus de 'Gargantua i Pantagruel'. Som a prop dels tics postmoderns de **John Barth**.

Alhora se serveix d'una llengua una mica desmanegada però molt efectiva per transmetre el caos cultural del segle XVII, l'aiguabarreig de creences, supersticions i malentesos que procurava l'esperit viatger.

La novel·la 'Els estranys', de **Raül Garrigasait** (Edicions de 1984), se situa a Solsona l'any 1837, durant la guerra carlina, i relata l'arribada al poble d'un jove prussià, Rudolf von Wielemann, que es posa al servei dels carlins. Gràcies a la presència desplaçada i perplexa d'aquest foraster, el narrador reviu ambients i costums a través dels veïns que va coneixent Wielemann –el metge, un prohom local, la vídua que l'allotja– i del seu dia a dia encallat en aquella guerra que no acaba de ser. La novel·la conté moments de tendresa, d'humor, de violència. La llengua de Garrigasait és precisa i brillant, un bé de déu, i li permet fixar el tarannà d'un tipus de país que gairebé dos segles més tard no ha acabat de desaparèixer: ben bé com el gust de sotabosc, de «**memòria animal i vegetal**» que tenen uns rovellons a la brasa.